

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, a určuje sa obsah prílohy XI“

KOM(2006) 7 v konečnom znení – 2006/0008 (COD)

(2007/C 161/18)

Rada sa 10. februára 2006 rozhodla podľa článku 262 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom stanovisko v danej veci.

Odborná sekcia pre zamestnanosť, sociálne veci a občianstvo poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 22. februára 2007. Spravodajcom bol pán GREIF.

Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal na svojom 434. plenárnom zasadnutí, ktoré sa konalo dňa 14. a 15. marca 2007 (schôdza z 14. marca) 163 hlasmi za, pričom sa 5 členovia hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Zhrnutie

1.1 Európsky hospodársky a sociálny výbor považuje za vhodné zamerať sa na čo najrýchlejšie uplatňovanie nového nariadenia o koordinácii medzi členskými štátmi v oblasti sociálneho zabezpečenia, čo zahŕňa rýchle nadobudnutie účinnosti predloženého návrhu vykonávacieho nariadenia i schválenie tu prerokovávaného nariadenia, ktoré určuje obsah prílohy XI nariadenia č. 884/2004.

1.2 EHSV si je vedomý toho, že neobmedzené uplatňovanie zásady rovnakého posudzovania vecného stavu, ktoré znemožňuje akékoľvek obmedzovanie národného zákonodarcu na domáci stav v oblasti sociálneho zabezpečenia, by bolo sprevádzané vážnymi účinkami na systavy sociálneho zabezpečenia.

1.3 EHSV uznáva, že preto sú v prílohe XI potrebné určité ustanovenia týkajúce sa osobitnej situácie v členských štátoch, aby sa zabránilo rozporu národných predpisov s textom nariadenia č. 883/2004. Výbor však žiada, aby sa zabránilo príliš veľkému počtu ustanovení a aby ich počet závisel od toho, či sú špecifické ustanovenia na fungovanie koordinačných pravidiel v príslušnom členskom štáte skutočne nevyhnutné a primerané.

1.4 EHSV považuje za mimoriadne dôležité skonštatovať, že v koordinačnej praxi v žiadnom prípade nesmie dôjsť k tomu, že ustanovenia v prílohe XI prinesú občanom nevýhody.

1.5 Pri uvádzaných ustanoveniach nevidí EHSV žiadne problémy, ani pre mobilných poistencov ani pre podniky a inštitúcie sociálneho zabezpečenia. Ustanovenia nesmú odstraňovať výhody koordinácie pre poberateľov.

1.6 EHSV uznáva úspešné snahy všetkých zúčastnených o zjednodušenie, ktoré viedli k tomu, že príloha XI má podstatne menej ustanovení ako zodpovedajúca príloha VI platného koordinačného nariadenia č. 1408/71.

1.7 EHSV preto v záujme rýchleho uplatňovania základného nariadenia v praxi vyzýva členské štáty, aby na umožnenie rýchlej zmeny už teraz vybavili svoje inštitúcie sociálneho zabezpečenia potrebnými personálnymi a technickými zdrojmi.

2. Úvod a kontext návrhu nariadenia

2.1 Predpisy Spoločenstva na koordináciu národných systémov sociálneho zabezpečenia sú v súčasnosti stanovené nariadením (EHS) č. 1408/71 („základné nariadenie“) a jeho vykonávacím nariadením (EHS) č. 574/72, ktoré boli od nadobudnutia účinnosti pred viac ako 30 rokmi viackrát zmenené a doplnené.

2.1.1 Cieľom týchto nariadení je určiť opatrenia potrebné na to, aby osoby, na ktoré sa vzťahujú, mohli cestovať, mať pobyt alebo bydlisko v inom členskom štáte bez toho, aby prišli o svoje nároky zo sociálneho zabezpečenia. Mobilní poistenci nemajú byť na základe svojej mobility znevýhodnení a nemá sa s nimi zaobchádzať horšie ako s nemobilnými poistencami. Aby sa zaručilo zachovanie ich nárokov, ustanovujú nariadenia zásady koordinačnej praxe a rôzne postupy so zreteľom na osobitné potreby jednotlivých častí sociálneho zabezpečenia.

2.2 Nariadenie č. 1408/71 má byť nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, ktoré bolo schválené už 29. apríla 2004.

2.2.1 Podľa článku 89 nového nariadenia č. 883/2004 sa musí jeho uplatňovanie upraviť v ďalšom nariadení, ktoré má nahradiť vykonávacie nariadenie č. 574/72 platné v súčasnosti. O návrhu tohto vykonávacieho nariadenia ⁽¹⁾, ktorý bol predložený 31. januára 2006, sa v súčasnosti rokuje v Európskom parlamente a Rade a bol už predmetom samostatného stanoviska EHSV ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 318, 23.12.2006.

⁽²⁾ Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje postup na vykonávanie nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia“, KOM(2006) 16 v konečnom znení – 2006/0006 (COD). Spravodajca: pán GREIF, Ú. v. EÚ C 324, 30.12.2006.

2.2.2 Až nadobudnutím účinnosti vykonávacieho nariadenia sa môže začať uplatňovať nariadenie č. 883/2004, čím začnú pre všetkých užívateľov platiť mnohé v ňom schválené zjednodušenia, objasnenia a zlepšenia v oblasti koordinácie sociálneho práva. Dovtedy ďalej neobmedzene platí nariadenie č. 1408/71 a jeho vykonávacie nariadenie č. 574/72.

2.3 V odôvodnení 41 nariadenia č. 883/2004 sa uvádza, že „je potrebné určiť osobitné ustanovenia, ktoré zodpovedajú osobitným vlastnostiam vnútroštátnych právnych predpisov, aby sa umožnilo uplatňovanie pravidiel koordinácie“. A práve o tieto „osobitné ustanovenia na uplatňovanie právnych predpisov členských štátov“ ide v prílohe XI nariadenia č. 883/2004, ktoré je predmetom tohto stanoviska.

2.3.1 Základné nariadenie č. 883/2004 upravuje teda zásadné pravidlá koordinácie. Vykonávacie nariadenie je akýmsi „návodom“ k základnému nariadeniu a upravuje skôr administratívne otázky. V prílohe XI nariadenia č. 883/2004 sa nachádzajú špecifické ustanovenia, ktoré sú prispôbené právnym poriadkom jednotlivých členských štátov, aby sa umožnilo bezproblémové uplatňovanie nových pravidiel koordinácie.

2.3.2 Príloha XI slúži teda na to, aby systavy sociálneho zabezpečenia jednotlivých členských štátov neboli v rozpore s koordinačnými pravidlami. Jednotlivé pravidlá národného charakteru musia byť zabezpečené ustanoveniami v prílohe XI, aby neboli v rozpore s koordináciou. Príloha XI má teda dosiahnuť bezproblémovú súčinnosť národných právnych predpisov a právnych predpisov Spoločenstva v koordinačnej praxi v oblasti sústav sociálneho zabezpečenia v členských štátoch.

2.4 Každému členskému štátu je v prílohe XI venovaná samostatná časť. Rozsah ustanovení týkajúcich sa jednotlivých členských štátov sa veľmi líši a závisí od národného právneho poriadku.

2.5 Príloha XI zostala pri schvaľovaní nového koordinačného nariadenia č. 883/2004 v roku 2004 najprv úplne prázdna. Vtedy sa dohodlo, že jej obsah sa stanoví v nasledujúcom nariadení. Návrh tohto nariadenia bol teraz predložený ⁽³⁾.

2.5.1 Príloha XI sa nevzťahuje len na nariadenie č. 883/2004, ale aj na vykonávacie nariadenie. Tieto tri texty nemožno posudzovať oddelene. Preto pracovná skupina Rady pre sociálne otázky rokuje o obsahu prílohy XI súbežne so zodpovedajúcimi ustanoveniami vykonávacieho nariadenia. V Rade sa teda

⁽³⁾ KOM(2006) 7 v konečnom znení

súčasne diskutuje o obidvoch návrhoch Komisie, ktoré predložila v januári 2006.

2.5.2 Obsah prílohy XI musí Európsky parlament a Rada určiť do nadobudnutia účinnosti vykonávacieho nariadenia. Dokončenie prílohy XI tak predstavuje ďalšiu podmienku uplatňovania nových pravidiel koordinácie v oblasti sociálneho zabezpečenia. Právnym základom tohto návrhu sú články 42 a 308 Zmluvy o založení ES. Na nadobudnutie účinnosti je teda potrebné jednomyselné rozhodnutie Rady spojené so schválením v Európskom parlamente v spolurozhodovacom procese.

2.6 Komisia predložila 24. januára 2006 návrh, ktorý mení jednotlivé body nariadenia č. 883/2004 a stanovuje obsah prílohy XI. Návrh vznikol po konzultácii s členskými štátmi. Zmeny jednotlivých bodov nariadenia č. 883/2004, ktoré ešte nie sú uplatniteľné, vyplývajú z toho, že niektoré témy, ktoré členské štáty požadovali ako ustanovenia prílohy XI, boli posúdené ako horizontálna problematika, ktorú treba upraviť pre všetky členské štáty. Ich zapracovaním do základného nariadenia sa predíde rovnako znejúcim ustanoveniam v prílohe XI týkajúcim sa viacerých členských štátov.

3. Všeobecné a konkrétne pripomienky EHSV

3.1 EHSV už vo viacerých stanoviskách privítal nové pravidlá koordinácie sústav sociálneho zabezpečenia jednotlivých štátov ako dôležitý krok na zlepšenie voľného pohybu osôb v EÚ a znovu osobitne a s potešením poukázal na rozšírený osobný a vecný rozsah platnosti, na zjednodušenia oproti platným úpravám a na všetky opatrenia na zlepšenie koordinácie medzi inštitúciami sociálneho zabezpečenia.

3.1.1 EHSV považuje za potrebné zamerať sa na čo najrýchlejšie uplatňovanie nového vykonávacieho nariadenia, čo zahŕňa rýchle nadobudnutie účinnosti navrhovaného vykonávacieho nariadenia i dohodu o obsahu prílohy XI. EHSV preto vyzýva všetkých zúčastnených, aby sa čo najrýchlejšie začali zaoberať predloženým návrhom vykonávacieho nariadenia a tu spomínaným nariadením, ktoré upravuje obsah prílohy XI ⁽⁴⁾.

3.1.2 EHSV okrem toho už vo svojom stanovisku k tomuto vykonávaciemu nariadeniu skonštatoval, že lehota, s ktorou sa počíta od konečného schválenia vykonávacieho nariadenia po nadobudnutie jeho účinnosti, nemá v žiadnom prípade prekročiť šesť mesiacov stanovených v návrhu Komisie ⁽⁵⁾.

⁽⁴⁾ Naposledy to bolo požadované v stanovisku Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Sociálne zabezpečenie zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb“ (spravodajca: Rodrigues Gracia-CARO), Ú. v. EÚ C 24, 31.1.2006 a v stanovisku EHSV na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje postup na vykonávanie nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia“, KOM(2006) 16 v konečnom znení – 2006/0006 (COD) (spravodajca: pán GREIF), Ú. v. EÚ C 324, 30.12.2006.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 324, 30.12.2006, spravodajca: pán GREIF – bod 4.4.1.

3.2 Členské štáty môžu žiadať o zapracovanie ustanovení do článku XI, ktoré im umožnia zachovať niektoré pre ne citlivé národné predpisy. Nevyhnutnosť vyplýva predovšetkým z rozsiahleho zjednotenia posudzovania vecného stavu v nariadení č. 883/2004, podľa ktorého sa vecné stavy a udalosti s právnymi účinkami v oblasti sociálneho zabezpečenia, ktoré nastanú v inom členskom štáte, musia posudzovať tak, ako keby nastali na zvrchovanom území vlastného štátu ⁽⁶⁾.

3.2.1 Rovnaké posudzovanie vecného stavu znamená, že napríklad poberanie dôchodku z inštitúcie sociálneho zabezpečenia iného členského štátu musí mať rovnaké právne účinky, ako poberanie dôchodku vo vlastnej krajine. A napríklad, keď po úraze vo vlastnej krajine vzniká nárok na poberanie invalidného dôchodku, musí sa takýto dôchodok poskytovať aj keď dôjde k úraze v inom členskom štáte.

3.2.2 Súdny dvor ES v minulosti takmer vždy rozhodol v prospech rozsiahleho zjednotenia posudzovania vecného stavu, aby sa zabezpečila ochrana migrujúcich pracovníkov. Nariadenie č. 1408/71, ktoré sa uplatňuje teraz, neobsahuje všeobecné rovnaké posudzovanie vecného stavu, ale len rovnaké posudzovanie v jednotlivých explicitne upravených prípadoch. V otázkach, ktoré neboli explicitne upravené, boli podania na súdny dvor častejšie. Za neprípustné sa napríklad uznalo predĺženie doby poberania sirotského dôchodku len o obdobie vojenskej služby vykonanej vo vlastnej krajine ⁽⁷⁾, alebo zohľadňovanie obdobia invalidity pri starobnom dôchodku len vtedy, ak príslušná osoba pri vzniku práceneschopnosti podliehala právnym predpisom tohto členského štátu ⁽⁸⁾.

3.2.3 EHSV si je vedomý toho, že neobmedzené uplatňovanie zásady rovnakého posudzovania vecného stavu, ktoré znemožňuje akékoľvek obmedzovanie národného zákonodarcu na domáci stav v oblasti sociálneho zabezpečenia, by bolo sprevádzané závažnými vplyvmi na systavy sociálneho zabezpečenia. Aj odôvodnenia 9 až 12 nariadenia č. 883/2004 ukazujú, že rovnaké posudzovanie vecného stavu má svoje medze. Podľa nich sa musí zabezpečiť, „že zásada prispôsobenia faktov alebo udalostí nevedie k objektívne neopodstatneným výsledkom alebo k prekryvaniu dávok rovnakého druhu za tú istú dobu“ (odôvodnenie 12). A odôvodnenie 11 predpokladá, že „prispôsobenie faktov alebo udalostí, ku ktorým dochádza v jednom členskom štáte, nemôže v žiadnom prípade viesť k tomu, aby sa iný členský štát stal príslušným alebo jeho právne predpisy uplatniteľnými“.

3.2.4 Aby sa zabránilo neželaným účinkom rovnakého posudzovania vecného stavu, boli do základného nariadenia č. 883/2004 zapracované horizontálne výnimky, ktoré sa týkajú viacerých členských štátov. Špecifickým neželaným účinkom, ktoré sa

⁽⁶⁾ Pozri článok 5 nariadenia č. 883/2004: „Rovnocennosť zaobchádzania pri dávkach, príjmoch, faktoch alebo udalostiach:

Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak a vzhľadom na osobitné vykonávacie ustanovenia, platí toto:

- ak podľa právnych predpisov príslušného členského štátu má poskytnutie dávok sociálneho zabezpečenia a iného príjmu určité právne účinky, príslušné ustanovenia takýchto právnych predpisov sa uplatňujú tiež na poskytnutie rovnocenných dávok získaných podľa právnych predpisov iného členského štátu, alebo na príjem získaný v inom členskom štáte;
- ak sú podľa právnych predpisov príslušného členského štátu právne účinky prisúdené výskytom určitých faktov alebo udalostí, takýto členský štát zohľadní podobné fakty alebo udalosti, ktoré sa vyskytli v ktoromkoľvek členskom štáte, ako keby sa stali na jeho vlastnom území.“

⁽⁷⁾ Prípady C-131/96, Mora Romero, Zb. 1997, s. I-3676.

⁽⁸⁾ Prípady C-45/92 a C-46/92, Lepore a Scamuffa, Zb. 1995, s. I-6497.

týkajú systavy sociálneho zabezpečenia v členskom štáte, sa môže zabrániť ustanovením v prílohe XI.

3.3 Obsah prílohy XI vychádza predovšetkým z príspevkov členských štátov, ktoré nemôžu na národnej úrovni vydať alebo nechať v platnosti nejaké ustanovenie alebo vecný stav bez toho, aby tieto boli za určitých okolností v rozpore so znením nariadenia č. 883/2004. Príloha XI má teda zabezpečiť, že nariadenie sa v jednotlivých bodoch týkajúcich sa určitých členských štátov prispôsobí tak, aby jeho uplatňovanie v jednotlivých členských štátoch prebiehalo bez ťažkostí.

3.3.1 Príloha XI je preto so zreteľom na prípadné množstvo ustanovení vyplývajúcich z tejto skutočnosti citlivou časťou nariadenia č. 883/2004, pokiaľ ide o nadobudnutie jeho účinnosti. EHSV uznáva, že určité ustanovenia nevyhnutné sú, žiada však, aby sa zabránilo príliš veľkému počtu ustanovení a aby sa ich počet obmedzil a závisel od toho, či sú špecifické ustanovenia primerané a skutočne nevyhnutné na fungovanie koordinačných pravidiel v príslušnom členskom štáte. EHSV považuje za mimoriadne dôležité skonštatovať, že v koordinačnej praxi v žiadnom prípade nesmie dôjsť k tomu, že ustanovenia v prílohe XI prinesú občanom nevýhody.

3.3.2 EHSV si je vedomý toho, aké komplexné sú otázky, ktoré sa pritom musia objasniť, napriek tomu pripomína, že sledovanie čiastkových záujmov nesmie spôsobiť ďalšie omeškanie pri uplatňovaní novej koordinácie, predovšetkým vzhľadom na to, že Rada musí rozhodovať jednomyseľne a v súlade so spoloorozhodovacím procesom s Európskym parlamentom.

3.4 Jednotlivé členské štáty boli už v priebehu konzultácií k nariadeniu č. 883/2004 vyzvané, aby predložili návrhy na zabezpečenie bezproblémového uplatňovania jednotlivých právnych predpisov. Členské štáty požiadali, aby sa do prílohy XI zapracovalo okolo 150 žiadostí. Pracoviská Komisia návrhy vyhodnotila a prediskutovala ďalšie podrobnosti s úradníkmi príslušných členských štátov. Približne 50 návrhov bolo nakoniec schválených s cieľom zahrnúť ich do prílohy. Takto sa dospelo k ustanoveniam, ktoré sa teraz objavili v návrhu Komisie, o ktorom hovoríme. Záverečná revízia ustanovení prílohy XI sa v súčasnosti uskutočňuje na úrovni pracovnej skupiny Rady pre sociálne otázky súbežne s úpravou zodpovedajúcich častí vykonávacieho nariadenia.

3.4.1 EHSV sa vzhľadom na komplexnosť problematiky, ktorá sa týka podrobností sociálneho práva jednotlivých členských štátov, nebude podrobne vyjadrovať k jednotlivým ustanoveniam. Pri uvádzaných ustanoveniach nevidí EHSV na prvý pohľad žiadne problémy, ani pre mobilných poistencov, ani pre podniky a inštitúcie sociálneho zabezpečenia.

3.5 Aj neprijatie väčšiny ustanovení sa javí byť pochopiteľné. Niektoré žiadosti neboli do prílohy XI zapracované buď z dôvodu nadbytočnosti, alebo kvôli nezlučiteľnosti s nariadením č. 883/2004. Niektoré ďalšie žiadosti o zapracovanie do prílohy XI boli pretvorené do pozmeňovacích návrhov k nariadeniu č. 883/2004. Ide o návrhy, ktoré sa netýkajú konkrétnej krajiny, ale sú všeobecnej povahy.

3.5.1 Týmito návrhmi na zmenu a doplnenie nariadenia č. 883/2004, ktoré sú takisto obsiahnuté v predkladanom návrhu nariadenia, sa zabránilo zapracovávaniu podobne znejúcich žiadostí rozličných členských štátov do prílohy XI. Vďaka tomu zostane príloha kratšia a celé nariadenie prehľadnejšie.

3.5.2 Príkladom tohto zhrnutia horizontálnych otázok môže byť článok 1 predloženého návrhu nariadenia. Objasnenia, ktoré obsahuje sa týkajú veľkého počtu členských štátov, a preto sú systematicky správne zmenené v samotnom nariadení č. 883/2004 a nie prostredníctvom veľkého počtu ustanovení prílohy XI.

3.5.2.1 Článok 1 ods. 1 sa týka zmeny článku 14 nariadenia č. 883/2004 „Dobrovoľné poistenie alebo voliteľné nepretržité poistenie“. Vďaka tomuto odseku môžu všetky členské štáty vo svojom právnom poriadku stanoviť, že dobrovoľné poistenie v ich systave sociálneho poistenia, ktorá pri dobrovoľnom poistení predpisuje bydlisko alebo predchádzajúce zamestnanie v tomto štáte, je možné iba vtedy, ak bol človek v systave sociálneho poistenia tohto štátu už niekedy poistený. Bez takejto možnosti výnimky by sa na základe rozsiahleho zjednotenia posudzovania vecného stavu podľa článku 5 nariadenia č. 883/2004 mohli v tomto členskom štáte dobrovoľne poistiť všetci tí, ktorí mali niekde v EÚ svoje bydlisko alebo boli niekde v EÚ zamestnaní. Keďže dobrovoľné poistenie je v právnych poriadkoch niektorých členských štátov spojené so skutočne výhodnými podmienkami, bolo by bezpodmienečné otvorenie za určitých okolností spojené s následkami, ktoré by systém daného členského štátu mohli vyvíeť z rovnováhy a jeho poistencom spôsobiť vážne problémy. Preto sa dohodlo, že všetky členské štáty môžu pri dobrovoľnom poistení predpisovať predchádzajúce zamestnanie.

3.5.2.2 Článok 1 ods. 3 sa týka zmeny článku 52 nariadenia č. 883/2004 „Priznanie dávok“.

Pre všetky členské štáty, teda horizontálne, sa v ňom stanovuje, v ktorých prípadoch sa pri určovaní výšky dávok nepoužije takzvaná metóda *pro rata temporis* ⁽⁹⁾.

— Vo všetkých prípadoch je cieľom to, aby mobilní poistenci neboli v horšom postavení ako nemobilní poistenci.

⁽⁹⁾ Pri metóde *pro rata temporis* sa tuzemský čiastočný dôchodok vypočítava pomerným spôsobom. Najprv sa fiktívne počíta s tým, že všetky obdobia poistenia boli dosiahnuté v tuzemsku. Potom sa vypočíta tuzemský čiastočný dôchodok ako percentuálny podiel tohto fiktívneho dôchodku zodpovedajúci podielu obdobia poistenia v tuzemsku zo všetkých období poistenia. Sú však prípady, v ktorých je výsledok výpočtu iba na základe období nadobudnutých v tuzemsku (autonómne dávky) vždy vyšší, ako dávky na základe podielového výpočtu. Tieto prípady sú uvedené v prílohe VIII. V takom prípade príslušná inštitúcia nemusí robiť výpočet pomernej dávky.

— Kvôli úplnosti pritom treba ešte poznamenať, že návrh znenia predložený Komisiou bol prepracovaný v rámci rokovaní v Rade.

— Predbežná čiastočná dohoda v Rade teraz predpokladá, že tie systémy, pri ktorých sú časové obdobia pri výpočte dávky bezvýznamné nemusia uskutočňovať výpočet *pro rata temporis*, pokiaľ sú zapísané v prílohe VIII nariadenia č. 883/2004.

— Okrem iného to vylučuje systémy s definovanými príspevkami, na ktoré je odkaz v pôvodnom texte Komisie.

3.5.3 Ďalšie horizontálne otázky boli zohľadnené v návrhu vykonávacieho nariadenia. V prvom rade ide o návrhy technického charakteru. Ustanovenia prílohy XI sa tak majú skutočne obmedziť na špecifické opatrenia pre jednotlivé členské štáty.

3.6 EHSV uznáva úspešné snahy všetkých zúčastnených o zjednodušenie, ktoré viedli k tomu, že príloha XI má podstatne menej ustanovení ako zodpovedajúca príloha VI platného koordinačného nariadenia č. 1408/71.

3.6.1 Vychádzajúc z toho sa má predovšetkým pri prípadných budúcich žiadostiach o zapracovanie ustanovení do prílohy XI (o. i. zo strany Rumunska a Bulharska v priebehu vstupu) pokračovať vo vecných úvahách, či nejde o horizontálnu problematiku, ktorá by mala byť systematicky upravená v základnom nariadení alebo vo vykonávacom nariadení.

Napríklad vzhľadom na ochranné doložky mnohých členských štátov kvôli štátnej dávke sociálnej starostlivosti v prospech osôb, ktoré utrpeli ujmu v súvislosti so svojim sociálnym zabezpečením z politických alebo náboženských dôvodov ⁽¹⁰⁾, alebo aj kvôli špeciálnym pravidlám pre obeť vojny, bývalých vojnových zajatcov, obeť trestných činov, obeť terorizmu alebo osoby znevýhodnené bývalým totalitným režimom. Takéto ochranné doložky, ktoré určitým skupinám osôb síce ponúkajú ochranu sociálneho zabezpečenia (napr. nemocenské poistenie, vyplácanie dôchodku) alebo kompenzačné dávky, spravidla nie sú zakotvené v systave sociálneho zabezpečenia. Vhodnejšie by preto bolo aj v týchto prípadoch zapracovať do základného nariadenia zodpovedajúci článok týkajúci sa všetkých členských štátov, aby sa také predpisy, ktoré počítajú so štátnou dávkou resp. odškodnením, avšak nie sú súčasťou sociálneho poistenia, úplne vyňali z nariadenia.

⁽¹⁰⁾ Pozri prílohu XI, časť „Rakúsko“, bod 5.

3.6.2 EHSV zároveň vyzýva znalcov v jednotlivých členských štátoch, aby svoj právny poriadok intenzívne preskúmali s ohľadom na nové koordinačné predpisy. Podľa potreby by sa ešte malo požiadať o ďalšie ustanovenia v prílohe XI pre všetky oblasti, v ktorých by mohlo dôjsť k problémom pri uplatňovaní nariadenia č. 883/2004. Ak právne poriadky členských štátov v oblasti sociálneho zabezpečenia nezodpovedajú koordinačným pravidlám, mohlo by to spôsobiť množstvo konaní pred Súdny dvorom ES.

4. Nadväzujúce poznámky ku koordinačnej praxi

4.1 Cezhraničná mobilita v Európe je v popredí programu EÚ. Od fungujúcej koordinácie v oblasti sociálneho zabezpečenia závisí, do akej miery ju občania EÚ využijú. Právom očakávajú od spolupráce v rámci Spoločenstva praktické výhody.

4.2 Z pohľadu EHSV je potrebné aby Komisia a členské štáty posilnili opatrenia na priblíženie pravidiel a výhod koordinácie sústav sociálneho zabezpečenia všetkým potenciálnym užívateľom nariadenia. Podľa názoru výboru treba bezodkladne začať s potrebnými prípravami. O jestvujúcich nástrojoch poradenstva ⁽¹⁾ v oblasti mobility treba ďalej informovať a ďalej ich rozširovať.

4.3 EHSV v tejto súvislosti poukázal aj na nevyhnutnosť včas pripraviť personál v inštitúciách sociálneho zabezpečenia na nové pravidlá a všetku súvisiacu základnú problematiku. Príslušné školenie a vzdelávanie personálu v členských štátoch je nevyhnutné.

4.4 EHSV preto v záujme rýchleho uplatňovania základného nariadenia v praxi vyzýva členské štáty, aby na umožnenie rýchlej zmeny už teraz vybavili svoje inštitúcie sociálneho zabezpečenia potrebnými personálnymi a technickými zdrojmi. Doterajšie nástroje subjektov a užívateľov na národnej úrovni – najmä existujúcich sietí TRESS, ktoré na úrovni členských štátov spájajú záujmové skupiny a subjekty ⁽¹²⁾ – sa majú využiť na primerané hodnotenie praktického uplatňovania tohto nariadenia po nadobudnutí jeho účinnosti v jednotlivých členských štátoch.

4.5 EHSV si vyhradzuje právo vrátiť sa k otázkam praktického fungovania koordinácie v osobitnom stanovisku z vlastnej iniciatívy. Pritom sa má zvlášť vyhodnotiť, do akej miery majú občania zo zamýšľaných výhod – aj s ohľadom na európsku kartu nemocenského poistenia – v oblasti cezhraničnej mobility skutočný prospech.

V Bruseli 14. marca 2007

Predseda

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁾ Pozri k tomu o. i. „Ustanovenia Spoločenstva o sociálnom zabezpečení – Vaše práva pri pohybe v rámci Európskej únie“ http://ec.europa.eu/employment_social/publications/2005/ke6404022_sk.pdf, ako aj databázu sústav sociálneho zabezpečenia v členských štátoch MISSOC http://ec.europa.eu/employment_social/social_protection/missoc_en.htm.

⁽¹²⁾ Training and Reporting on European Social Security (pozri: <http://www.tress-network.org/>).